

แบบเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรช่างพื้นฐาน วิชา การทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอรัตนบุรี

ความเป็นมา

สกร.ระดับอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดในภาคอีสานที่มีวัฒนธรรมการทอผ้ามาช้านาน และได้สืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่น ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งแล้วจะค้นพบเหตุผลหลายประการที่สนับสนุนในเรื่องการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของสุรินทร์ ในด้านต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี การทอเส้นไหม ลวดลายผ้าไหม และกรรมวิธีการทอ ตลอดจนการใช้ผ้าไหมในโอกาสต่าง ๆ และยังเป็น การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

สกร.ระดับอำเภอรัตนบุรี ได้มีการสำรวจความต้องการในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ ในเขตพื้นที่ อำเภอรัตนบุรี กลุ่มเป้าหมายเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของประชาชนในเขต อำเภอรัตนบุรี โดยได้มอบหมายให้ครูศน.ตำบลนำแบบสำรวจความต้องการด้านอาชีพให้ประชาชนในพื้นที่ อำเภอรัตนบุรี ประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการอาชีพที่หลากหลาย ซึ่งสกร.ระดับอำเภอรัตนบุรี ได้นำมาวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตร เพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ สรุปได้ว่ากลุ่มเป้าหมายมีความสนใจในอาชีพการมัดย้อมไหมจากสีธรรมชาติ จึงได้จัดทำหลักสูตรการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ขึ้น

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในการใช้เส้นไหมสีเหลืองในการทอ ซึ่งจะทำให้ผ้ามีความนุ่มพลิ้ว น่าสวมใส่
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในการประยุกต์ลวดลาย และสีย้อม ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด
๓. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบการขายที่สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการมัดย้อมไหมผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ของอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้เสริม เพิ่มโอกาสในการ เรียนรู้ ต่อยอดอาชีพเดิม
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมัดลายรัตนบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๓. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนตำบลเปิด ผู้พลัดโอกาส ผู้ขาดโอกาส กลุ่มไม่มีเงินไข ผู้สูงอายุ

ระยะเวลา

หลักสูตรช่างพื้นฐาน การทอผ้าไหม-มัดหมี่ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๓๑ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี ๖ ชั่วโมง

๒. ภาคปฏิบัติ ๒๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑.๑ อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๑.๒ อธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ได้แก่ การวางแผนและการบริหารจัดการ การหาแหล่งเงินทุนความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ได้	๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๑.๒.๑ การวางแผนและการบริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อต่าง ๆ สถานประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลต่าง ๆ	๓	-	๓
๒.	ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี	๓.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ได้แก่ ประวัติความเป็นมาวัฒนธรรม ผ้าไหมสุรินทร์ กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรีความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ได้	๓.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๓.๑.๑ ประวัติความเป็นมาวัฒนธรรมผ้าไหมสุรินทร์ ๓.๑.๒ กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๓.๑.๓ ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี	๓.๑ ทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และพื้นฐานของผู้เรียน ๓.๒ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๓.๓ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๓.๔ จัดทำแผนการฝึกทักษะการทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ๓.๕ วิทยากรบรรยายและสาธิต	-	๒๕	๒๕

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	การเตรียม วัตถุดิบและ ส่วนประกอบ	๔.๑ สามารถเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบได้แก่ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอ การเลือกเส้นไหม วัตถุดิบ และส่วน ประกอบได้ ๔.๒ สามารถอธิบายการฟอกไหมได้แก่ วัตถุดิบประสงค์ของการฟอกไหม วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกไหม ขั้นตอนการฟอกไหม และข้อควรระวังในการฟอกไหม ได้ ๔.๓ สามารถอธิบายการ กวักไหม/การแกว่งไหมได้แก่ จุดประสงค์ของการ กวักไหม/การแกว่งไหม วัสดุและอุปกรณ์ วิธีการกวักไหม/การแกว่งไหม และ ข้อควร ระวังในการกวักไหม/ การแกว่งไหม ได้ ๔.๔ สามารถอธิบายและสาธิตการเตรียมเส้นไหม พุง/ไหมยืน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุง/ยืน การ ออกแบบลวดลาย และ การร้อยหลอดเล็กเป็น พวง ได้	๔.๑ ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอ ๔.๑.๑ การเลือกเส้นไหม ๔.๑.๒ วัตถุดิบและส่วนประกอบ ๔.๒ การฟอกไหม ๔.๒.๑ วัตถุประสงค์ของการฟอกไหม ๔.๒.๒ วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกไหม ๔.๒.๓ ขั้นตอนการฟอก ๔.๒.๔ ข้อควรระวังในการฟอกไหม ๔.๓ การกวักไหม/การแกว่งไหม ๔.๓.๑ จุดประสงค์ของการ กวักไหม/การแกว่งไหม ๔.๓.๒ วัสดุและอุปกรณ์ ๔.๓.๓ วิธีการกวักไหม/การแกว่งไหม ๔.๓.๔ ข้อควรระวังในการ กวักไหม/การแกว่งไหม ๔.๔ การเตรียมเส้นไหม พุง/ไหมยืน ๔.๔.๑ ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุง/ยืน ๔.๔.๒ การออกแบบลวดลาย ๔.๔.๓ การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง	๔.๑ วิทยาการ บรรยายและสาธิต ๔.๒ ฝึกปฏิบัติจริง ๔.๓ ทดสอบหลังเรียน ๔.๔ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองหลังเรียนอย่างต่อเนื่อง			

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	การออกแบบลาย การย้อมสีไหม การทอผ้าไหม	๔.๕ สามารถอธิบายและ สาธิตการค้นเส้นไหม ได้แก่ จุดประสงค์ของ การค้น วัสดุและ อุปกรณ์ วิธีการค้น และข้อควรระวังในการ ค้นไหม ได้ ๕.๑ สามารถอธิบายและ สาธิตการออกแบบลาย และย้อมสีไหม ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการมัด ลาย/ขั้นตอน/การย้อมสี ข้อควรระวังในการมัด ลายการย้อมสีไหม และ การตรวจสอบความ ถูกต้องของลวดลาย ได้	๔.๕ การค้นเส้นไหม ๔.๕.๑ จุดประสงค์ของ การค้นไหม ๔.๕.๒ วัสดุและอุปกรณ์ ๔.๕.๓ วิธีการค้นไหม ๔.๕.๔ ข้อควรระวังใน การค้นไหม ๕.๑ วัสดุอุปกรณ์ ๕.๒ วิธีการมัดลาย/ ขั้นตอน/การย้อมสีไหม ๕.๓ ข้อควรระวังในการ มัดลายและการย้อมสีไหม ๕.๔ การตรวจสอบความ ถูกต้องของลวดลาย ๖.ขั้นตอนการทอผ้าไหม ลายรัตนบุรี ๖.๑ การทอผ้าไหมลาย รัตนบุรี	๕.๑ วิทยาการบรรยาย และสาธิต ๕.๒ ฝึกปฏิบัติจริง ๕.๓ ทดสอบหลัง เรียน ๕.๔ ฝึกปฏิบัติด้วย ตนเองหลังเรียนอย่าง ต่อเนื่อง ๖.ขั้นตอนการทอผ้า ไหมลายรัตนบุรี ๖.๑ การทอผ้าไหม ลาย รัตนบุรี			
	๓.การบริหาร จัดการอาชีพ	๖.๑ สามารถบริหาร จัดการอาชีพการทอผ้า ไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี ได้แก่ การควบคุม คุณภาพ และ การลด ต้นทุนการผลิต ได้	๖.๑ การบริหารจัดการ อาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ลายรัตนบุรี ๖.๒ การดูแลรักษา คุณภาพการทอผ้าไหมลาย รัตนบุรี ๖.๓ การลดต้นทุนในการ ผลิตของการทอผ้าไหม ลายรัตนบุรี ๖.๔ การเพิ่มมูลค่าสินค้า ๖.๔.๑ การแปรรูป ๖.๔.๒ การออกแบบ ๖.๔.๓ การประยุกต์ใช้	๖.๑ การบริหาร จัดการจัดให้ผู้เรียน ๖.๑.๑ ศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการ บริหารจัดการ ๖.๑.๒ วิทยาการ บรรยายการกำหนด และควบคุมคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ ๖.๑.๓ ผู้เรียน ร่วมกันวิเคราะห์การ ลดต้นทุนการผลิตแต่ คุณภาพคงเดิม ๖.๑.๔ วิทยาการและ ผู้เรียนร่วมกัน วิเคราะห์ปัจจัยความ เสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นและมี แนวทางในการ จัดการความเสี่ยง	๓	-	๓
รวม					๖	๒๕	๓๑

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสาร/ใบความรู้
๒. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้
๓. อินเทอร์เน็ต
๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดผลประเมินผล

๑. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (๒๐)
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๒๐)
๓. คุณภาพของผลงานการปฏิบัติ (๔๐)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพตรงตามหลักการของหลักสูตร

ลงชื่อผู้เรียนหลักสูตร

()

วิทยากร

ลงชื่อผู้เสนอหลักสูตร

(นายประพล บัวเงิน)

หัวหน้างานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ลงชื่อผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวเกษร สร้อยจิตร)

นายทะเบียน

ลงชื่อผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางพรรณี ชุบขุนทด)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการระดับอำเภอรัตนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ
 หลักสูตรช่วงพื้นฐาน การทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
 ระหว่างวันที่ เวลาเรียน น.
 สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการ	หมายเหตุ
		วิทยาการบรรยาย ความเป็นไปได้ใน การประกอบอาชีพการทอผ้าไหม ลายรัตนบุรี ได้แก่ การวางแผนและ การบริหารจัดการ การหาแหล่ง เงินทุนความต้องการของตลาด และ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ได้ ความเป็นไปได้ในประกอบอาชีพการ ทอผ้าไหมลายรัตนบุรี ๑.๒.๑ การวางแผนและการ บริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการ จัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย วิทยาการให้ดูข้อมูลจากเอกสาร สื่อต่าง ๆ สถานประกอบการ สื่อของ จริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพ ที่ มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลต่าง ๆ	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคทฤษฎี ๕ ชั่วโมง
		ขั้นตอนการทอผ้าไหมมัดหมี่ลาย รัตนบุรี ๑. การเลือกเส้นไหม ๒. วัตถุประสงค์และส่วนประกอบ ๓. การฟอกไหม ๔. ขั้นตอนการฟอก ๕. การกักไหม/การแกว่งไหม ๖. การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ไหมยืน ๗. ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ ยืน ๘. การออกแบบลวดลาย	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ
 หลักสูตรช่วงพื้นฐาน การทอผ้าไหมมัดหมี่ลายรัตนบุรี จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
 ระหว่างวันที่ เวลาเรียน น.
 สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการ	หมายเหตุ
		๒.การค้นเส้นไหม ๒.๑ วิธีการค้นไหม ๒.๒ วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ วิธีการมัดลายรัตนบุรี ๒.๔ การตรวจสอบความถูกต้องของ ลวดลาย	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง
		๓.ขั้นตอนการย้อมสีไหม ๓.๑ วิธีการย้อมสีไหม ๓.๒ การตรวจสอบความถูกต้องของ การย้อมสี ๖.ขั้นตอนการทอผ้าไหมลายรัตนบุรี ๖.๑ การทอผ้าไหมลายรัตนบุรี	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง
		๔. การบริหารจัดการ ๔.๑วิทยาการบรรยายการกำหนด และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ ต้องการ ๔.๒ ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์การลด ต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๔.๓ วิทยาการและผู้เรียนร่วมกัน วิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นและมีแนวทางในการ จัดการความเสี่ยง	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอแผน
 (.....)
 วิทยาการ

ลงชื่อ.....ผู้ขอจัด
 (.....)
 ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
 (นางพรรณณี ชุบขุนทด)
 ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอรัตนบุรี